

DIALOGUS DE ORATORIBUS

monium, quem Cretensem accepimus? quarum civitatum
severissima disciplina et severissimae leges traduntur. ne
Macedonum quidem ac Persarum aut ullius gentis, quae
certo imperio contenta fuerit, eloquentiam novimus. Rhodii
5 quidam, plurimi Athenienses oratores extiterunt, apud quos
omnia populus, omnia imperiti, omnia, ut sic dixerim, omnes
poterant. nostra quoque civitas, donec erravit, donec se 4
partibus et dissensionibus et discordiis confecit, donec nulla
fuit in foro pax, nulla in senatu concordia, nulla in iudiciis
10 moderatio, nulla superiorum reverentia, nullus magistratum
modus, tulit sine dubio valentiores eloquentiam, sicut indo-
mitus ager habet quasdam herbas laetiores. sed nec tanti rei
publicae Gracchorum eloquentia fuit, ut pateretur et leges,
nec bene famam eloquentiae Cicero tali exitu pensavit.

15 Sic quoque quod superest tantiquis oratoribus forum 41
non emendatae nec usque ad votum compositae civitatis
argumentum est. quis enim nos advocat nisi aut nocens aut 2
miser? quod municipium in clientelam nostram venit, nisi
quod aut vicinus populus aut domestica discordia agitat?
20 quam provinciam tuemur nisi spoliata vexataque? atqui
melius fuisset non queri quam vindicari. quod si inveniretur 3
aliqua civitas, in qua nemo peccaret, supervacuum esset inter
innocentis orator sicut inter sanos medicus. quo modo
tamen minimum usus minimumque profectus ars medentis
25 habet in iis gentibus, quae firmissima valetudine ac salu-
berrimis corporibus utuntur, sic minor oratorum honor ob-
scuriorque gloria est inter bonos mores et in obsequium
regentis paratos. quid enim opus est longis in senatu sen- 4
tentiis, cum optimi cito consentiant? quid multis apud popu-